

KERKENBELEIDSPLAN - Destelbergen 2026-2031

Parochie
Emmaüs
Destelbergen · Heusden · Melle

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

1 Inhoud

2	INLEIDING	5
3	PASTORAAL PLAN 2025-2023	5
3.1	Situering	5
3.2	Samenvatting.....	6
3.3	SITUERING KERKGEBOUWEN	7
3.3.1	Geografische situering.....	7
3.4.1	Onderlinge afstand.....	8
3.4.2	Overzicht van de kerken	8
4	FICHE PER KERKGEBOUW	9
4.1	Onze-Lieve-Vrouw ter Sneeuwkerk in Destelbergen	9
4.1.1	Identificatie.....	9
4.1.2	Beschrijving.....	10
4.1.2.1	Cultuurhistorische waarde	10
4.1.2.2	Bouwfysische toestand.....	11
4.1.2.3	voorbij meerjarenplan 2020-2025.....	12
4.1.2.4	Architecturale mogelijkheden	13
4.1.4	Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	14
4.2	Heilig Kruiskerk in Heusden.....	15
4.2.1	Identificatie.....	15
4.2.2	Beschrijving.....	16
4.2.2.1	Cultuurhistorische waarde	16
	Bron:	17
4.2.2.2	Bouwfysische toestand.....	17
4.2.2.3	voorbij meerjarenplan 2020-2025.....	18
4.2.2.4	Architecturale mogelijkheden	19
4.2.3	Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving	20

5	Kerkenbeleidsplan 2026-2031.....	21
5.1	Liturgische activiteiten in de kerken	21
5.2	Open kerken	21
5.3	Andere, valoriserende activiteiten in de kerken	22
5.3.1	O.L.V. ter Sneeuwkerk	22
5.3.2	Heilig Kruiskerk.....	23

2 INLEIDING

Dit kerkenbeleidsplan omvat de kerkgebouwen voor de rooms-katholieke eredienst van de parochie Emmaüs op het grondgebied van de gemeente Destelbergen.

- Onze-Lieve-Vrouw ter Sneeuw, Dendermondesteenweg , 9070 Destelbergen
- H. Kruis, Heusdendorp, 9070 Heusden

Dit plan is geënt op pastorale plan 2025-2031 van de parochie Emmaüs goedgekeurd door de bisschop van Gent op

In dit kerkenbeleidsplan worden allereerst de betrokken kerkgebouwen ruimtelijk en cijfermatig gesitueerd. Vervolgens volgt een bespreking van elke kerk afzonderlijk. Aan bod komen een beschrijving, een situering in de ruimtelijke omgeving.

Aan het einde van dit document is er een overzichtstabel met de genomen opties voor het toekomstige kerkenbeleidsplan.

3 PASTORAAL PLAN 2025-2023

3.1 Situering

Op 15 augustus 2016, feest van de Tenhemelopneming van Maria, werden bij bisschoppelijk decreet de bestaande 34 dekenaten opgeheven en werden tien nieuwe dekenaten opgericht. Binnen deze tien dekenaten worden de komende tijd in totaal 43 'nieuwe parochies' gevormd. Op 1 september 2016 benoemde de bisschop de moderatoren die vorming van deze 'nieuwe parochies' zullen

De nieuwe parochies waren tegen 1 september 2018 een feit zijn. De parochies op het grondgebied van de gemeente Destelbergen en Melle werken sedertdien samen in een pastoraalverband onder de naam parochie Emmaüs

Op het grondgebied van de gemeentes Destelbergen en Melle liggen vandaag 3 kerkgebouwen bestemd voor de Rooms-Katholieke eredienst

- Destelbergen-centrum (OLV ter Sneeuw)
- Heusden (Heilig Kruis)
- Melle-Centrum (Sint-Martinus)

De kerken in Destelbergen-eenbeekeinde, Melle-Vogelhoek en Sint-Bavo werden inmiddels onttrokken aan de eredienst en herbestemd.

3.2 Samenvatting

De parochie Emmaüs op het grondgebied van de gemeentes Destelbergen en Melle met ongeveer 41.000 inwoners is ontstaan uit 6 oude traditionele parochies waarvan de wortels voor de meeste eeuwen teruggaan.

De parochie heeft momenteel drie vierende kerken, drie andere kerken kregen een nieuwe bestemming.

Ze biedt nagenoeg het volledige spectrum van pastorale activiteiten en sacramenten aan en heeft drie zondagsvieringen.

De financiële situatie van de parochie is gezond zonder overvloed.

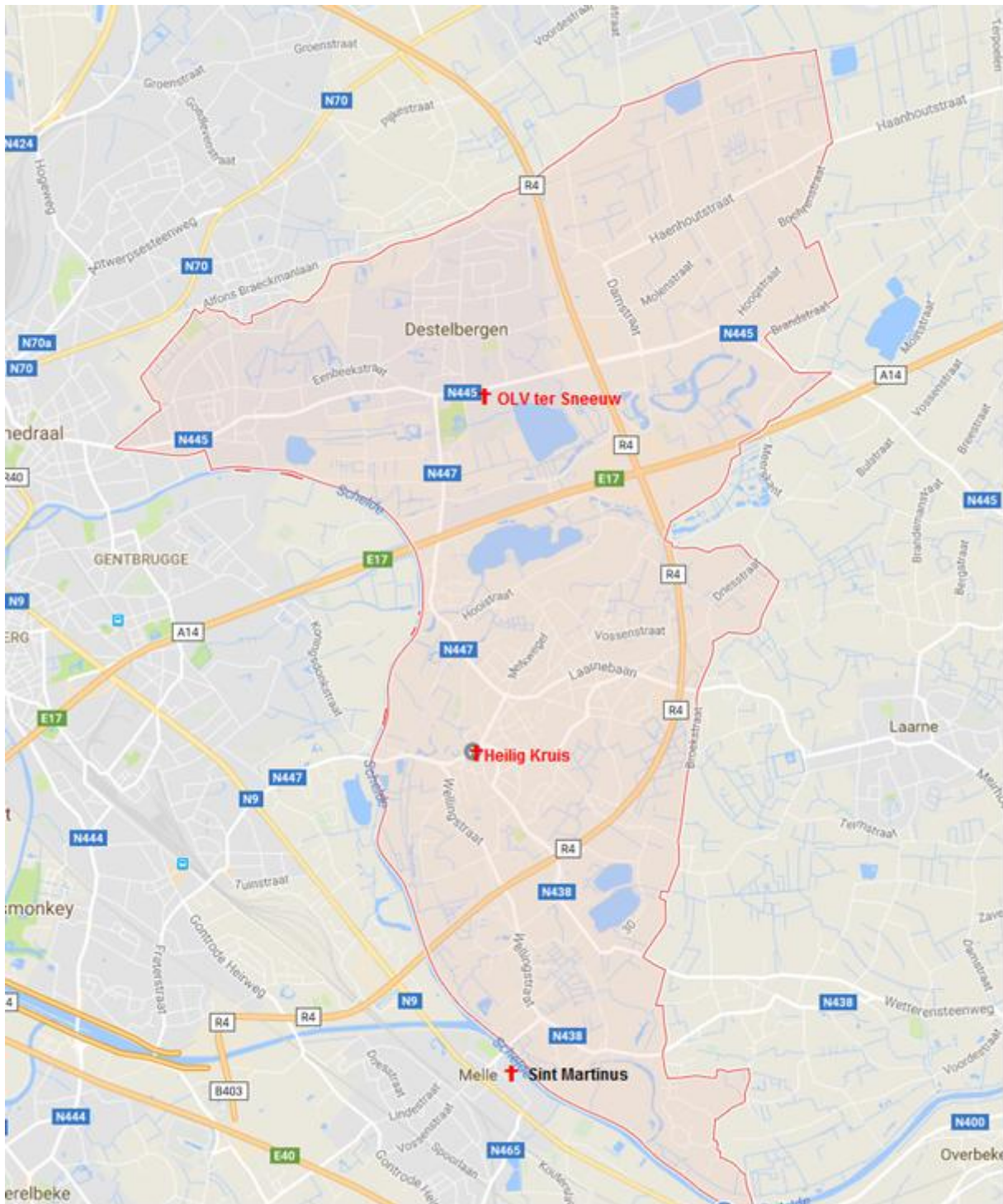
Zoals de meeste oudere parochies kampt ze met een verouderend kerkpubliek en een tekort aan vrijwilligers om de vele activiteiten uit voeren. Omdat er geen vrijgestelden zijn laat zich dat voelen en komt steeds meer druk op minder schouders te liggen.

Het nieuwe pastoraal plan gaat ervan uit dat voldoende nieuwe vrijwilligers gevonden worden om de parochie autonoom en leefbaar te houden. Toch wordt ook mee rekening gehouden dat bepaalde activiteiten niet meer zullen aangeboden worden.

In de komende zes jaren zal de parochie verder de pastoraal uitbouwen vanuit de drie kerkplekken

3.3 SITUERING KERKGEBOUWEN

3.3.1 Geografische situering

3.4.1 Onderlinge afstand

	Destelbergen	Heusden	Melle
Destelbergen		3,8 km	7,8 km
Heusden	3,8 km		3,8 km
Melle	7,8 km	3,8 km	

3.4.2 Overzicht van de kerken

	Destelbergen	Heusden	Melle
Bouwjaar	1784	1844	1838
Stijl	classicisme	Neo-gothiek	Neo-romaans
Naam	OLV ter Sneeuw	Heilig Kruis	Sint-Martinus
Staat van het gebouw	Goed onderhouden	Goed onderhouden	Goed onderhouden
Aantal stoelen	320	350	400
Afstand van kerkhof	800 m	1000 m	50 m
Afstand tot vergaderlokaal	200 m	150 m	100 m
Afstand tot feestzaal	Geen feestzaal	200 m	Geen feestzaal
Aantal klokken	3	3	2
Staat van het orgel	bespeelbaar	bespeelbaar	Niet bespeelbaar
Parkeergelegenheid	In de onmiddellijke omgeving	dorpsplein	dorpsplein

4 FICHE PER KERKGEBOUW

4.1 Onze-Lieve-Vrouw ter Sneeuwkerk in Destelbergen

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

4.1.1 Identificatie

Naam: Onze-Lieve-Vrouw ter Sneeuw

Geografische ligging

- Kerkham, zonder nummer, 9070 Destelbergen)
- Provincie: Oost-Vlaanderen

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Gent
- Dekenaat: Wetteren
- Parochie: Destelbergen-Melle

Eigenaar: gemeente Destelbergen

Bescherming(en)

- Beschermd als monument sinds 13 februari 1998

4.1.2 Beschrijving

4.1.2.1 Cultuurhistorische waarde

Het gebouw en interieur

De oudste vermelding van een kerk in Destelbergen (dat bezit was van de Gentse Sint-Pietersabdij) dateert van 962.

Na slooping van de bouwvallige oude parochiekerk had op 20 juli 1784 de eerste steenlegging plaats van de nieuwe, huidige kerk op dezelfde plaats als de voorgaande. De kerk, met sacristie en 'vontecapelle', werd op kosten van de Gentse Sint-Pietersabdij gebouwd. De toenmalige pastoor T'Servranckx die op 27 november 1785 de kerk openstelde voor de gelovigen, was ook monnik van de Sint-Pietersabdij.

Het was een eenvoudige classicistische driebeukige kerk met een driezijdig koor.

In het koor een marmeren hoofdaltaar met opvallend sculpturaal uitgewerkt houten tabernakel uit de 18^e eeuw.

In 1844 werden 2 koorglasramen geplaatst uit het befaamde atelier Capronnier. Wellicht had het koor in die periode zijn halfronde sluiting binnenin verkregen in plaats van de aanvankelijk driezijdige zoals uitwendig bewaard bleef.

Wellicht in 1857 werd de zijkapel gebouwd, met daarin het grafmonument voor de echtgenoten Huyttens-van Tieghem. Zij waren de stichters van het naast de parochiekerk gelegen godshuis voor ouderlingen.

De twee zijaltaren, de preekstoel, twee biechtstoelen en koorgestoelte in neoclassicistische stijl zijn van midden 19^e eeuw.

In 1902-1903 werden in de zijbeuken van de kerk een reeks glasramen van glazenier Achiel Ysabe uit Gent geplaatst.

In 1947 werd het oude kerkhof rond de kerk afgeschaft. In de buitenmuur van het koor getuigen een aantal grafstenen van dat kerkhof.

In 1992 - '93 werd de koorvloer vernieuwd (in wit marmer) en in oppervlakte uitgebreid. Dan werd ook het nieuw altaar geplaatst waarin gietijzeren delen van de oude communiebanken werden verwerkt..

In 2008 werd een ander gerestaureerd glasraam van Capronnier - afkomstig uit de kapel van het rusthuis - na restauratie door Kunstglasramen Mestdagh, opgehangen voor de glazen wand van de zijkapel.

Het orgel is waardevol en heeft een hele geschiedenis

In 1786 kocht de parochie van Destelbergen voor de nieuw gebouwde kerk het orgel dat oorspronkelijk gebouwd werd door Petrus Van Peteghem uit Gent voor de kerk van Sint-Jacob op de Coudenberg te Brussel. In 1886 werd het gerestaureerd, getransformeerd en uitgebreid door orgelbouwer C. Anneessens uit Menen. In 1949 -'50 werd het gereinigd en getransformeerd door de firma Verschueren; het werd elektro-pneumatisch gemaakt en er werd een trompet toegevoegd.

In 1995-1996 werd het opnieuw grondig gereinigd, uitgebreid en geïntoneerd door Etienne De Munck uit St Niklaas, met advies van Frank Heye, de huidige titularis.

In 2003 werd een fagot bijgeplaatst

Recent, in 2016 werd door orgelmaker De Munck-Claessens de oude elektronica van de jaren '50 vernieuwd en het orgel voorzien van de nieuwste accommodatie. Het orgel

beschikt nu over een Setzer-combinatiesysteem en er werd een Expressivo voorzien waarbij het toucher van de klavieren regelbaar is; dit is een primeur voor België.

Het roerend erfgoed

Behalve het mahoniehouten meubilair (preekstoel, koormeubilair, 2 biechtstoelen) het prachtig hoofdaltaar met 6 kandelaars uit de 19^e eeuw, een verzilverde godslamp (eveneens 19^e eeuw) en de glasramen (zie hoger) zijn er nog veel waardevolle voorwerpen in de kerk. We vermelden nog de marmeren doopvont met koperen deksel (18^e eeuw) die nog dateert uit de vroegere kerk die in 1784 werd afgebroken.

Noemenswaardige schilderijen zijn

- in het koor "De geboorte van de Heer" (1843) door Adriaan Wullaert en "Opdracht van Jezus in de tempel" (1848) door Joseph De Cauwer
- de kruisweg geschilderd door de gebroeders Trulin in 1872 en gerestaureerd in 1994 door kunstatelier Firmin De Vos.

In de toren hangen drie klokken; één ervan dateert van 1716.

- Anna-Laetitia,
fis1 Gewicht: 888 kg Ø 1,113 meter Gegoten in 1960 door Marcel Michiels Jr. te Doornik.
- Elisabeth,
gis1 Gewicht: 622 kg Ø 0,976 meter Gegoten in 1960 door Marcel Michiels Jr. te Doornik.
- ("Maria"),
bes1 Gewicht: 430 kg Ø 0,869 meter Gegoten in 1716 door Alexius Jullien.
De historische klok is niet afkomstig uit Destelbergen maar is hoogstwaarschijnlijk gegoten voor Elversele in het Waasland. Meerdere persoonsnamen op de klok verwijzen naar deze plaats. Jacobus Verniers staat vermeld als meier. Hij oefende deze functie in Elversele uit vanaf 1701. Ook de naam Pieter Waterschoot verwijst naar Elversele. Deze was er pastoor vanaf 1705.

In 2010 is een gedetailleerde inventaris ingebracht in de CRKC databank en ook bezorgd aan de dienst kerkfabrieken van de provincie als bijlage bij de jaarrekening 2009.

In 2016 werden, bij de sluiting van de kerk H.. Pius X in de wijk Eenbeekeinde, de gewijde vaten e.a. roerend erfgoed overgebracht naar de Kerk OLV ter Sneeuw en toegevoegd aan onze inventaris.

Bronnen:

- AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016: parochiekerk Onze-Lieve-Vrouw ter Sneeuw {online}, <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/35693> (geraadpleegd op 7 juli 2017).
- POELMAN R. en VAN LEUVEN P., 1984, Gedenkboek Parochie Destelbergen 1984, Parochie Onze-Lieve-Vrouw-ter-Sneeuw, 1984.

4.1.2.2 Bouwfysische toestand

Globaal gezien is de bouwfysische toestand goed. Monumentenwacht doet regelmatig inspecties en er wordt aandacht besteed aan hun aanbevelingen.

Recente restauraties:

In 2010 en 2011 werd het gebinte van de toren versterkt.

Nadat in 2015 waterinfiltratie was vastgesteld via de schouw van de centrale verwarming is er een flexibel in de schouw aangebracht.

In het MJP 2014-'19 was voorzien om in 2017 de kerk te schilderen (geleden van 1997). Toen na de waterinfiltratie via de schouw de (reeds vroeger aanwezige) barsten in de muur van het koor meer opvielen, besliste de kerkraad om het probleem van de barsten aan te pakken vooraleer de kerk te herschilderen

4.1.2.3 voorbije meerjarenplan 2020-2025

In het voorbije meerjarenplan werd vooral aandacht besteed aan het interieur van de kerk. In 2020 werden de ribconvectoren met asbest vervangen

In 2021 werd de oude verlichting vervangen door een nieuwe – energiezuinige – ledverlichting

Intussen werd het dossier voor de schilderwerken van de kerk voorbereid met een kleur- en materiaal technisch vooronderzoek en het wegwerken van de barsten in het koor . De kerkfabriek voorziet dat de schilderwerken uiteindelijk zullen plaatsvinden in het voorjaar 2025.

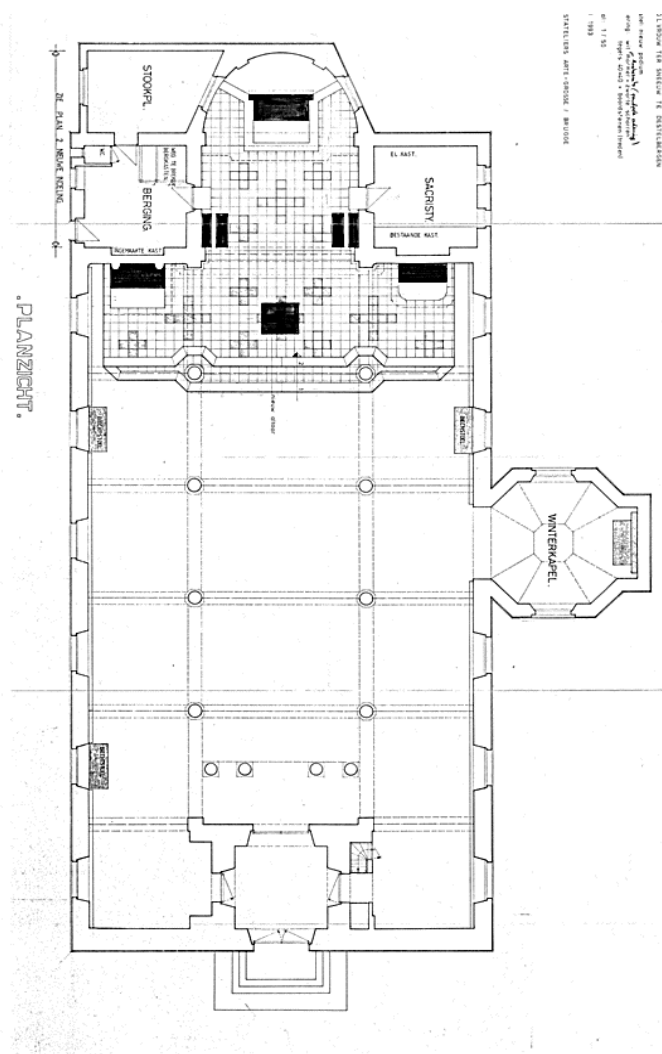
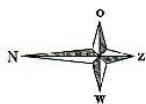
In het nieuwe meerjarenplan zal de overschakeling op gas van de verwarmingsinstallatie moeten voorzien worden omdat de huidige stookolietank niet langer vergund is.

4.1.2.4 Architecturale mogelijkheden

De kerk is van het type hallenkerk met drie beuken van zes traveeën lang, afgedekt onder een gemeenschappelijk leien zadeldak en een koor van één travee.

Achter de zijbeuken sluiten een lage berging (noord) en een sacristie (zuid) aan.

Achter de berging aan de noordzijde is een kleine stookplaats toegevoegd.

De kerk kan ingedeeld worden in 3 delen (de 3 beuken) met elk een eigen toegangsdeur.

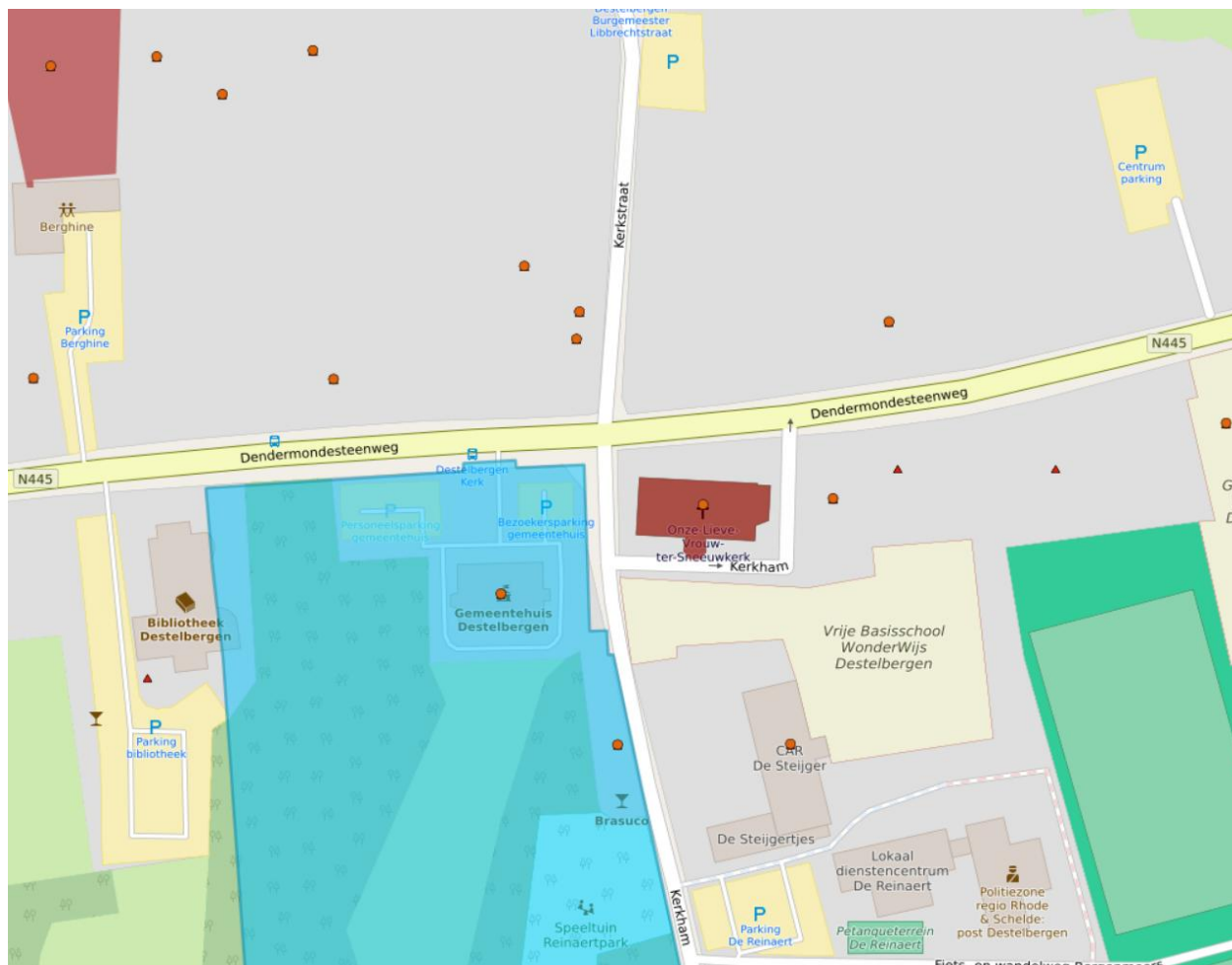
De zijkapel die afgesloten is met een glazen wand, kan apart gebruikt worden; ze is wel niet zo groot, maar wordt in de week soms gebruikt als winterkapel; er is immers een aparte elektrische verwarming aanwezig.

In de berging (noord) is een toilet met kleine lavabo; zij heeft een aparte toegang.

Er is geen keuken en er is ook geen afwasmogelijkheid.

De kerk is toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

4.1.4 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk Onze –Lieve-Vrouw te Sneeuw is ingeplant aan de zuidzijde van de Dendermondesteenweg die de hoofdas vormt van het dorpscentrum en de gemeente van oost naar west doorsnijdt. De westgevel aan de Kerkham ziet uit op het als dorpsgezicht beschermde domein Van Acker met kasteel, thans gemeentehuis. In de Kerkham, naast de kerk, ligt de Vrije Basisschool WonderWijs. Het parochiesecretariaat met een vergaderzaal ligt op de Dendermondesteenweg op een 200 meter van de kerk.

De kerk is gemakkelijk bereikbaar met het openbaar vervoer en er is voldoende parkeergelegenheid in de omgeving van de kerk.

4.2 Heilig Kruiskerk in Heusden

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken? Vraag het dan op bij de gemeente.

4.2.1 Identificatie

Naam: Heilig Kruis

Geografische ligging

- Heusdendorp 20, 9070 Heusden
- Provincie: Oost-Vlaanderen

Plaats in kerkelijke structuur

- Bisdom: Gent
- Dekenaat: Wetteren
- Parochie: Parochie Emmaüs in Destelbergen- Heusden -Melle

Eigenaar: gemeente Destelbergen

4.2.2 Beschrijving

4.2.2.1 Cultuurhistorische waarde

Parochiekerk opgericht op de plaats van de oude parochiekerk in 1844-45 naar ontwerp van architect M.J. Wolters. Stichtingssteen ingemetseld links naast het portaal. Toegewijd aan de Heilige Barbara.

De architect

Mathias Joseph Wolters maakte als ingenieur al carrière in overheidsdienst onder het Nederlands Bewind en werd na 1830 binnen het korps van Bruggen en Wegen, hoofdingenieur van de afdeling Oost-Vlaanderen. Hij ontwierp meerdere kerken, waaronder die van Sint-Denijs-Westrem en Sint-Amandsberg, evenals het bisschoppelijk paleis in Gent.

Beschrijving van de kerk

Driebeukige hallenkerk onder een zadeldak met ingebouwde vierkante toren boven het portaal, schip van zes traveeën eindigend op een zuidelijk georiënteerd koor van één travee met driezijdige sluiting. Belangrijke plattelandskerk in neogotische stijl, omwille van het harmonieuze karakter van de constructie en als vroege uiting van de neogotische bouwstijl. Bakstenen gebouw op omlopende zandstenen sokkel met hardstenen kordonlijst. Eveneens omlopende fijne zandstenen spitsbogenfries onder de daklijst. Spitsboogvormig portaal in geprofileerde omlijsting met gemarkeerde zwikken. Getraceerd bovenlicht met oorspronkelijk beschilderd glas, onder meer de attributen van de vier evangelisten voorstellende.

Gesuperposeerde hardstenen pilasters markeren het hoger opgaande middendeel van de voorgevel geopend door een rond venster en een spitsboogvenster erboven. Achtkantige torengeliding met horloge en slanke galmgaten, onder licht ingesnoerde leien torenspits. Zijbeuken en koor verlicht door ruime spitsbooglichten in geprofileerde zandstenen omlijstingen tussen versneden steunberen. Calvarie tegen de blinde koorgevel, onder zadeldak met uitgesneden houten windbord. Twee spitsboogvensters van de sacristie in de kooroksel aanvankelijk met gietijzeren maaswerk, vervangen door houtwerk.

Kerkinterieur: oorspronkelijk stucoverwelling op zuilen met krulbladkapiteel; schip met tongewelf, zijbeuken met kruisriboverwelling tijdens herstellingswerken van 1984-85 vervangen door dennenhouten beschot dat niet zo goed harmonieert met het stilistisch homogeen en zeer verzorgd meubilair van uitzonderlijke artistieke kwaliteit. Eind 1988 interieur herschilderd in de oorspronkelijke egaal lichte kleur.

Mobilair:

- Eiken neogotisch hoofdaltaar door J.B. Hauman (Gent) uit de 19de eeuw, met beelden van P. de Vigne-Quyo (Gent) en een schilderij van Jezus aan het kruis door D. Van den Bossche.
- Zijaltaren met schilderij van A. Van den Heuvel "Aanbidding der Wijzen" van 1652 en "Jezus wordt beroofd van zijn kleren" van 1664.
- Neogotisch eiken koorgestoelte en lambrisering;
- vier eiken neogotische biechtstoelen. De twee vooraan zijn van L. Blanchaert, de twee achteraan waren oorspronkelijk voor de Sint Amanduskerk van Sint-Amandsberg bestemd (*kleine Cultuurgids*)
- Neogotische eiken preekstoel door J.B. Hauman. In 1863 geplaatst. De opbouw doet, volgens de *kleine Cultuurgids*, denken aan de middeleeuwse sacramentstorens.
- Tweedelige communiebank in smeedijzer en hout (19de eeuw, neogotisch). In de jaren 1960 verdween de communiebank uit de kerk en werd pas in 1988 teruggevonden bij de opkuis van het dodenhuisje op het kerkhof. De communiebank is gedeeltelijk teruggeplaatst, terwijl het andere deel omgebouwd is tot het huidig volksaltaar (*kleine Cultuurgids*).

- Barokke doopvont in gevlamde rode marmer, afkomstig uit de oude kerk en een geschenk van Catharina van Ghistele, abdis (1628-1637) van de abdij van Nieuwenbosch.
- Orgel met kast naar ontwerp van A. Van Assche (1873), vervaardigd door L. Blanchaert. Het orgel is beschermd sedert 19-08-1980 (<https://id.erfgoed.net/besluiten/1479>)
- Neogotisch, gepolychromeerd natuurstenen epitaaf van R. Helias d'Huddeghem van 1865, met gesculpteerde voorstelling van de Verrijzenis door L. Blanchaert naar ontwerp van baron J. Bethune. Dit epitaaf wordt in de *kleine Cultuurgids* omschreven als wellicht het meest indrukwekkende neogotische werk van de kerk van Heusden, dat nauw aansluit bij de 13de en 14de eeuwse geest.

Op 29/04/2017 werd een volledige inventaris van het roerend erfgoed afgerond door de erfgoedcel "De Viersprong"

De kerk bezit drie luidklokken

- Helena,
f1 Gewicht: 1.009 kg Ø 1,156 meter Gegoten in 1954 door Horacantus-Eijsbouts te Lokeren.
- Barbara,
a1 Gewicht: ca. 435 kg Ø 0,886 meter Gegoten in 1841 door Andreas-Lodewijk Van Aerschodt te Leuven.
- Clara,
c2 Gewicht: 290 kg Ø 0,773 meter Gegoten in 1997 door Eijsbouts te Asten.

Grafkapel

Ten oosten van de kerk op het oud kerkhof gebouwde grafkapel van Rob. Helias d'Huddeghem, uit de tweede helft van de 19de eeuw. Bak- en hardstenen grafmonument in de vorm van een kleine neogotische kapel met gecementeerd zadeldak. Puntgevel omlijst door hoekobeliskken met hogels en top met kruisbekroning. Spitsboogdeur met brede hollijst. Spits houten tongewelf en wanden met neogotische beschildering. Verscheidene ingemetselde grafstenen.

Bron: AGENTSCHAP ONROEREND ERFGOED 2016: *Parochiekerk Heilig*

Kruis [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/35775> (geraadpleegd op 19 juli 2017).

Deze gegevens werden aangevuld met informatie uit De VOS (P.) en PIETERAERENS (M.), *De Heilig-Kruiskerk te Heusden*, Gent, 1995, 72 p. (Kleine Cultuurgidsen Provincie Oost-Vlaanderen).

4.2.2.2 Bouwfysische toestand

Globaal gezien is de bouwfysische toestand goed. Monumentenwacht doet regelmatig inspecties en er wordt aandacht besteed aan hun aanbevelingen.

De kerkfabriek tracht het energieverbruik van de kerk te beperken. Zo werd de oude halogeenverlichting vervangen door een energiezuinige led-verlichting

4.2.2.3 voorbije meerjarenplan 2020-2025

Tijdens het voorbij meerjarenplan werden 250 kerkstoelen vervangen door comfortabele concertstoelen.

De geluidsinstallatie werd vernieuwd.

Het altaarpodium werd verlaagd en de bekleding werd vervangen door een onderhoudsvriendelijke bekleding.

Aan het geklasseerde orgel werden de nodige onderhouds- en herstellingswerken uitgevoerd.

In het volgende meerjarenplan zal aandacht moeten besteed worden aan de herstelling van het dak en de voegwerken van de toren.

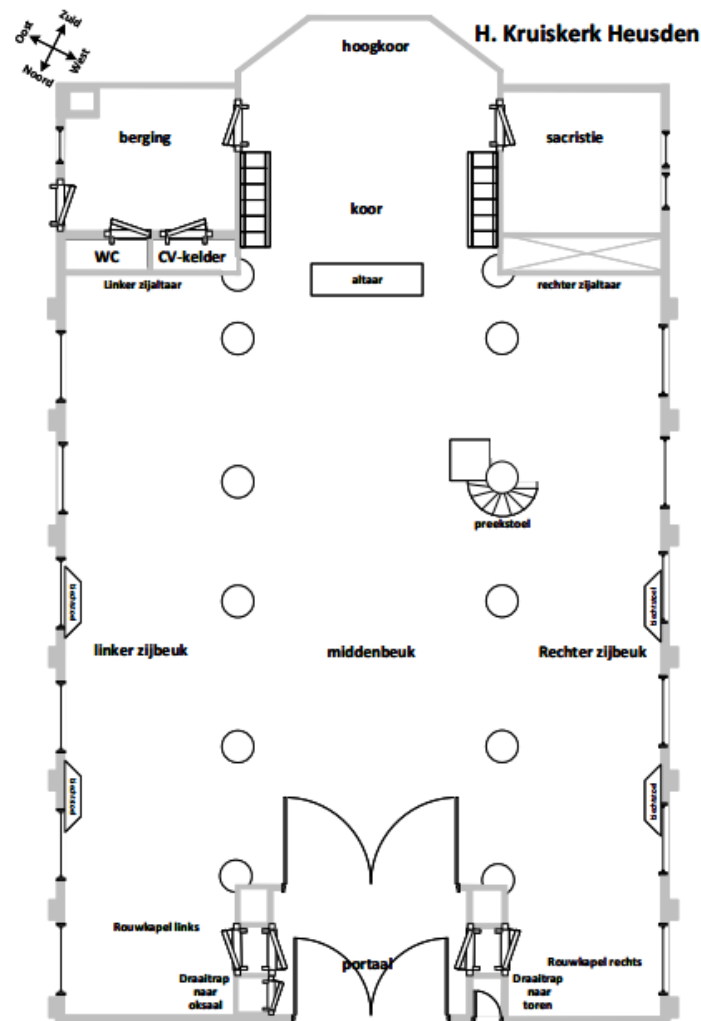
4.2.2.4 Architecturale mogelijkheden

De kerk van Heusden is te omschrijven als een pseudobasilica met drie beuken van zes traveeën zonder transept, onder één dak gebracht en met aan het ene einde een driezijdig koorhoofd en aan de andere een geïncorporeerde toren. (kleine Cultuurgids)

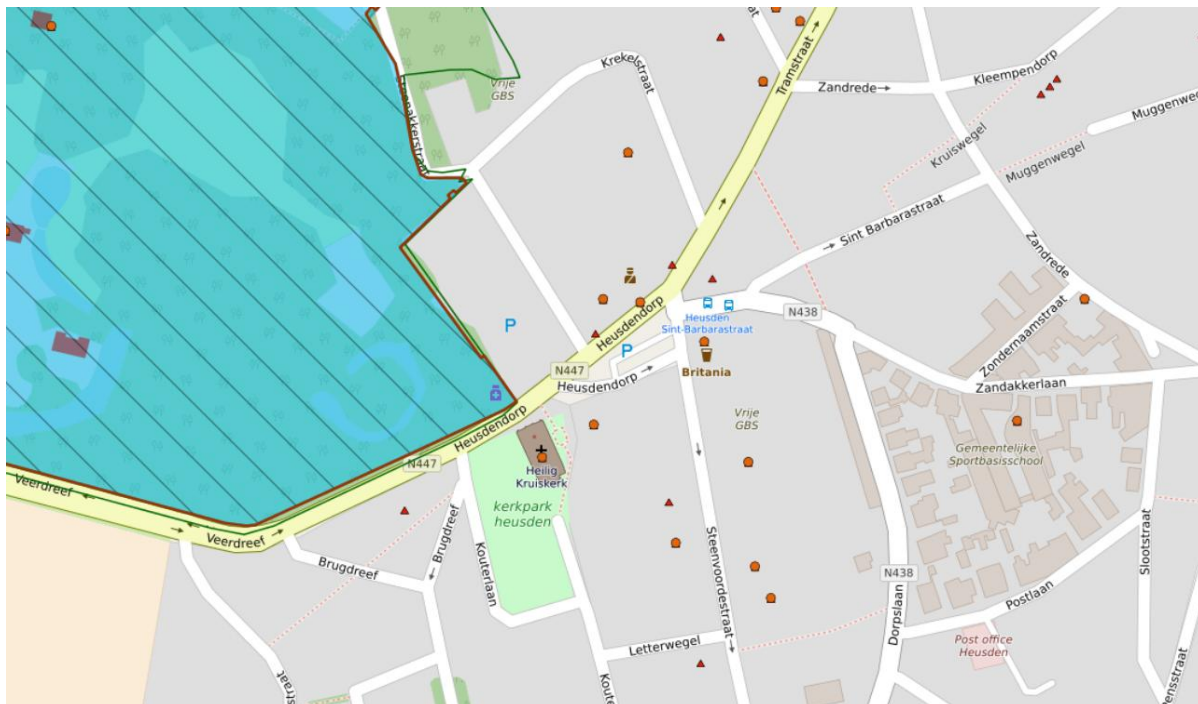
Het koor is even breed als het schip en even hoog als de muren ervan. De sacristie leunt rechts aan bij het koor en heeft geen afzonderlijke ingang.

De berging leunt links aan bij het koor en heeft een eigen ingang. In de berging is een toilet met lavabo geplaatst. Voor het overige wordt deze berging gebruikt als opslagruimte.

De kerk is toegankelijk voor rolstoelgebruikers langs de hoofdingang.

4.2.3 Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk ligt aan het vrij ruim oud dorps- en kerkplein ongeveer in het midden van de gemeente op een zandige opduiking naast de Scheldemeersen bij een vroeger Scheldeveer. Huidige pleinwanden met aaneengesloten bebouwing waartussen enkele grootschalige 19de-eeuwse dorpshuizen die nog steeds beeldbepalend zijn voor dit overigens goed bewaard en sfeervol plein rondom beplant met platanen.

Het vroeger omheinde kerkhof werd ontruimd en samen met de achterliggende kerkkouter heraangelegd met een deel van de overblijvende rode beuken.

In de onmiddellijke buurt van de kerk liggen twee lagere scholen : Vrije Basisschool “De Parel” en De Gemeentelijke Sportbasisschool. Iets verder ligt de Gemeenschapsschool “ De Klaver”.

In de Steenvoorderstraat, één van de straten die uitgeven op het kerkplein bevindt zich het parochiaal secretariaat en een polyvalente zaal. Deze laatste wordt in gebruik gedeeld tussen de parochie en de Vrije Basisschool.

Zowel op Heusdendorp, als in de omliggende straten is ruim parking voorhanden. Sommige plaatsen liggen in de blauwe zone.

Er is geen halte voor openbaar vervoer op Heusdendorp. De dichtstbijzijnde haltes zijn Heusden, Tramstraat (700 m) (lijn 34) en Melle-Leeuw (lijn 2). Op de hoek Sint Barbarastraat en Zandakkerlaan is een halte van de lijn 27 die verbinding maakt van Dendermonde-Wetteren-Heusden-Gent. De lijn 27 wordt wel niet bediend op zondag.

Er zijn 350 stoelen in de kerk

De kerk is dagelijks geopend van 8u30 tot 17u00.

Ze wordt gebruikt voor liturgische diensten en als stille- en gebedsruimte.

5 Kerkenbeleidsplan 2026-2031

5.1 Liturgische activiteiten in de kerken

Het pastoraal plan voorziet dat de drie kerken voorbehouden blijven voor de Rooms-Katholieke eredienst en voor de uitbouw van de pastoraal

Er is bijgevolg geen nood aan de opstart van een traject tot herbestemming of nevengebruik. We voorzien een wekelijkse zondagsviering in elke kerk.

Uitvaarten, huwelijken, eerste communievieringen en vormselvieringen gaan door in elke kerk.

Daarnaast zullen de kerken verder gebruikt worden catechesevergaderingen en bezinningsavonden.

In elk van de kerken is wekelijks een zaterdagavond – of zondagsviering

OLV ter Sneeuw Destelbergen op zaterdagavond om 17u30

Heilig Kruis Heusden op zondagmorgen om 11u00

Sint-Martinuskerk op zondagmorgen om 9u30

In de OLV ter Sneeuwkerk vindt wekelijks op woensdagavond een gebedsviering plaats.

In de Heilig Kruiskerk op maandagavond komt een meditatiegroep bijeen.

Geregeld zijn er in elk van de drie kerken uitvaarten en huwelijken.

Uitvaarten, huwelijken, eerste communievieringen en vormselvieringen gaan door in elke kerk.

Daarnaast zullen de kerken verder gebruikt worden catechesevergaderingen en bezinningsavonden.

De diensten van de Goede Week worden verdeeld over de 3 parochiekerken (Destelbergen, Heusden, Melle).

Er zijn geen regionale tradities aan de kerk verbonden. Naar de missen ter gelegenheid van officiële plechtigheden (21 juli, 11 en 15 november) worden de officiële instanties uitgenodigd.

Elke kerk is dagelijks open voor individueel bezoek en gebed.

De plaatselijke lagere scholen gebruiken de kerkgebouwen voor een gebedsdienst, eucharistieviering of catechese in het kader van het vak godsdienst

5.2 Open kerken

De drie kerken zijn historische gebouwen met een rijke geschiedenis en traditie in het centrum van de dorpskernen van Destelbergen, Heusden en Melle.

Als sacrale ruimtes staan ze dagelijks open voor stilte, bezinning en gebed.

Gelovigen branden bij die gelegenheid een kaars, schrijven een intentie in het intentieboek of bezinnen zich bij de kruisjes van de overledenen.

Zoekende mensen komen tot rust door de stilte in de gebouwen.

De kerken hebben een rijk liturgisch meubilair en kerkschatten. In de mate de beveiliging dit toelaat, kunnen bezoekers ze bezichtigen individueel of in groep.

De kerkfabrieken voorzien alle dagen ruime openingsuren.

5.3 Andere, valoriserende activiteiten in de kerken

Omwille van het ruimer maatschappelijk en cultuur-historisch belang van de gebouwen kunnen ze opengesteld worden voor occasioneel alternatief gebruik weliswaar met respect en eerbied voor de eigenheid van het gebouw en de Rooms-Katholieke geloofsgemeenschap.

Deze valorisatie van de kerken moet bekeken worden vanuit de totale beschikbaarheid van de drie kerken.

Buiten de liturgische hoogdagen is bijgevolg ook langer occasioneel gebruik te bespreken voor zover er steeds twee van de drie kerken beschikbaar blijven voor de eredienst en pastoraal.

Alle alternatief gebruik wordt aangevraagd bij de respectievelijke kerkfabriek die hiervoor steeds de parochieverantwoordelijke raadpleegt.

5.3.1 O.L.V. ter Sneeuwkerk

De O.L.Vr. ter Sneeuwkerk is een geklasseerd monument wat het gebouw bijzonder aantrekkelijk maakt. Daarenboven bezit het een zeer waardevol orgel dat graag bespeeld wordt door gerenommeerde organisten. Het orgelcomité van Destelbergen, opgericht in 1996, geeft er jaarlijks een 4-tal concerten waarop organisten ontvangen worden van over de hele wereld.

De kerk wordt vandaag regelmatig gebruikt als oefenruimte voor jonge kunstenaars voor zang en door orgelstudenten en jonge organisten. Er worden er ook concerten georganiseerd door o.a. een plaatselijke muziekschool.

Tevens nemen we jaarlijks deel aan de edities van "Open Kerken", de wandel en looptocht "Fluo Nightrun" door ons kerkgebouw,

In de komende periode zal verder worden onderzocht hoe men de ruimte meer kan gebruiken voor nog meer concerten en/of er mogelijkheden zijn om de ruimte te benutten voor tentoonstellingen en/of voordrachten.

Wij denken aan tentoonstellingen van kunstwerken van lokale kunstenaars of van "waardevolle stukken" uit ons eigen collectie of van de gemeente. Hierbij zal onder meer contact worden gelegd met de burgemeester verantwoordelijk voor Cultuur van de gemeente.

5.3.2 Heilig Kruiskerk

De kerkfabriek van de Heilig Kruiskerk heeft in het afgelopen meerjarenplan geïnvesteerd in de binneninrichting van de kerk.

Zo werden de oude kerkstoelen vervangen door nieuwe comfortabele concertstoelen, werd de verlichting aangepast, werd de geluidsinstallatie vernieuwd en werd het podium verlaagd en herbekleed.

Dit maakt het mogelijk om de kerk met minimale aanpassingen te gebruiken voor diverse culturele evenementen, zoals het jaarlijkse Festival van Vlaanderen.

De Heilig Kruiskerk is meer dan een religieus gebouw; jarenlang vormde ze het kloppende hart van het parochiale leven in Heusden. Daarom kan de kerk ook dienen als locatie voor een breed scala aan evenementen.

Denk aan tentoonstellingen over het parochiale en gemeenschapsleven, kunstexposities met werken van lokale kunstenaars of waardevolle stukken uit eigen collectie, de gemeente of lokale verenigingen van Destelbergen-Heusden. Daarnaast leent de kerk zich uitstekend voor zang- en muziektopredens, orgelconcerten, historische lezingen en schoolproclamaties.

Belangrijk blijft dat de evenementen het liturgische karakter van de kerk respecteren, zoals geldt voor alle kerken binnen de parochie.

